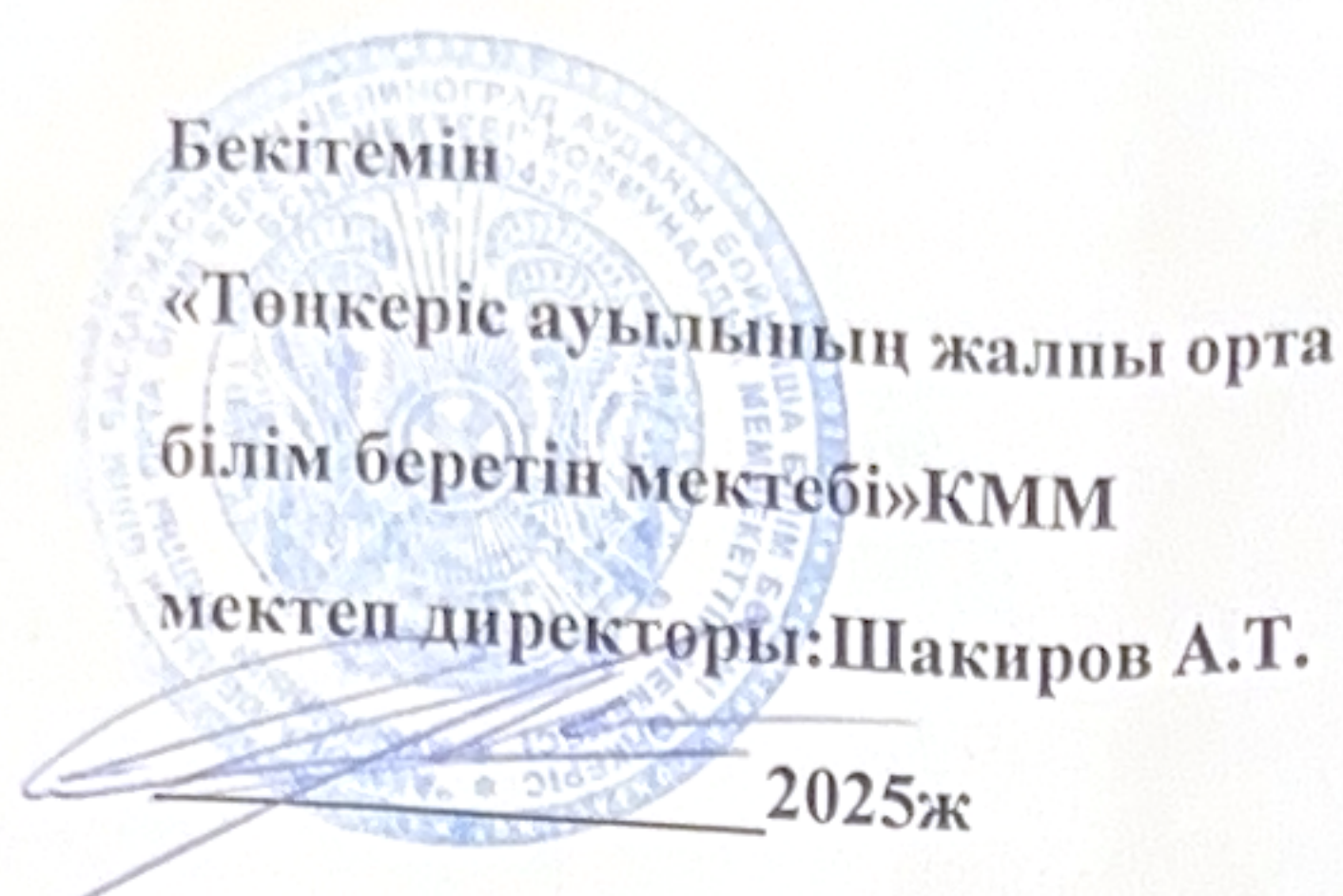

«Төңкеріс ауылының жалпы орта білім беретін мектебі»КММ

2024-2025 оқу жылының психологиялық қызметтің жылдық жұмысы туралы талдау есептері.

Психологиялық қызметтің мақсаты: білім алушыларды табысты оқыту, дамыту, әлеуметтендіру және кәсіби білім беру траекториясын саналы таңдауды қалыптастыру үшін психологиялық-педагогикалық және әлеуметтік жағдайлар жасауға бағытталған.

Психологиялық қызметтің міндеттері:

1) Оқыту процесінде білім алушылар мен тәрбиеленушілердің даму жағдайын психологиялық-педагогикалық талдау, негізгі проблемалар мен олардың туындау себептерін анықтау, оларды шешу құралдарын айқындау, сондай-ақ ұжымның педагогикалық қызметі үшін қауіпсіз орта құру;

2) оқу процесінде баланың психологиялық-педагогикалық мәртебесін және оның психологиялық даму динамикасын мониторингтеу; білім алушылар мен тәрбиеленушілердің оқу қызметін дараландыруға жәрдемдесу;

3) білім алушылардың жеке ерекшеліктері мен ерекше қажеттіліктерін ескере отырып, оқыту нәтижелеріне қойылатын мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының талаптарын орындауға жәрдемдесу болып табылады;

Психологиялық қызмет жұмысын жүргізу үшін 1-11 сынып оқушыларының ата-аналарынан Қазақстан Республикасы Білім министрінің м. а. 2022 жылғы "25" тамыздағы № 377 бұйрығы негізінде жасалған рұқсатнама қағазы алынды.

Психологиялық диагностика бағыты бойынша қыркүйек айының 1-2 аптасында сабақтарға кіріп, оқушыларға бақылау жүргізілді. 1 сынып оқушыларынан психологиялық бейімделу деңгейін анықтау мақсатында диагностика жұмыстары жасалды. 1 сынып оқушыларынан мектепке бейімделу деңгейін және танымдық, тұлғалық даму деңгейін анықтау мақсатында оқушыдан Керн Ирасек тесті алынды. Нәтижесінде 7 оқушыдан тест алынды.

Зерттеу мақсаты: 1-сынып оқушыларының мектепке деген дайындықтарын анықтау.

Нәтижесі:

1. Мектепке дайындығы жоғары оқушы 5 оқушы - 71,4% оқушы бар
 2. Мектепке дайындығы орташа 2 оқушы - 28.6 %
 3. Мектепте психологиялық деңгейі төмен оқушылар – жоқ
- 23 қыркүйек күні «Кел танысайық!» тақырыбында 1 сынып оқушыларына психологиялық тренинг сабақ өтілді. Сабаққа «7» оқушы қатысты.

Сабақ барысында:

1. Танысу. «Менің атым... Мен өзімді сүйемін, себебі...» жаттығуы.
 2. Жаттығу "Көңіл-күй неге ұқсайды?"
 3. Топтық ереже қабылдау.
 4. "Оқушы болған қалай екен?" жаттығуы.
 5. «Көңіл күйімізді суреттейміз» жаттығуы.
 6. Жаттығу «Тамаша күн үшін рахмет!».
 7. Кері байланыс. Қорытындылау.
- жаттығулары жасалды.

3.

Сабақ соңында оқушылар "Тамаша күн үшін рахмет" жаттығуын ойнады. Бір-біріне достық сезім мен бір-бірлеріне алғыс айта білуге үйренді. Барлығы бір-бірінің қолынан ұстап, ортадағы топқа соңғы оқушы келіп қосылған кезде шеңбер жабылып, өзара ұстап тұрған қолдарын үндемей үш рет қысады. Осылайша сабақ аяқталды. Сабақ қызықты және тартымды өтті.

Қыркүйек айында «Төңкеріс ауылының жалпы орта білім беретін мектебі» КММ ата-аналар жиналысы болып өтті.

Атап айтсақ 1 сынып оқушыларының мектепке бейімделуі деңгейі және де, психологиялық көмек жайында ата-аналар жиналысы өткізілді.

1. «1-ші сынып ата-аналарына психологиялық көмек» атты дәріс оқу.
2. «Мен қандай ата-анамын», «Танысу» тренинг. өткізілді.

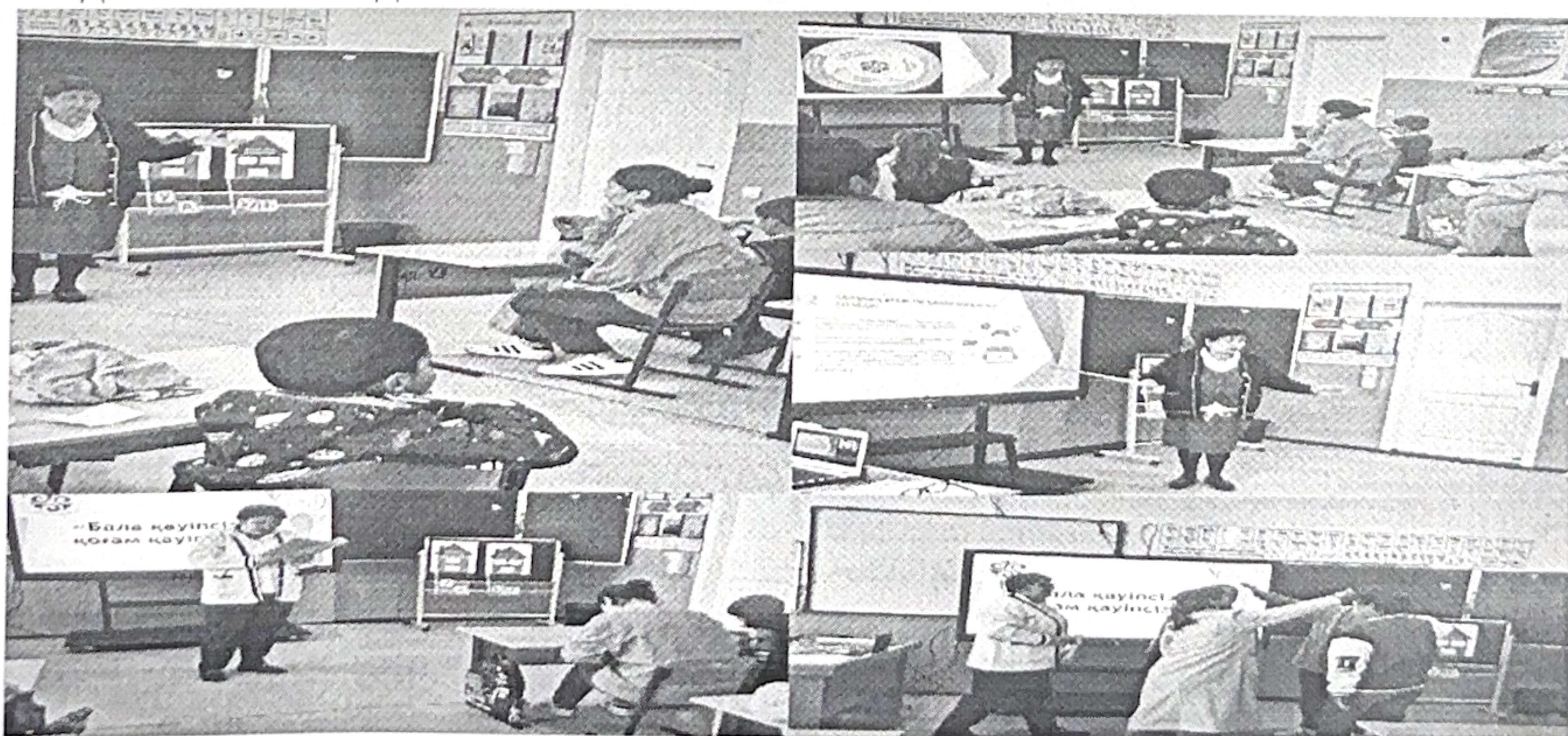
Салемдесу барысында ата-аналар кезекпен аттарын атап, өз есімдерімен қоса балаларының атын және оның қай қасиетін мақтан тұтатынын айтып берді. Осыдан кейін ата-аналар сергіп, бірін-бірі жақсы тани араласа бастады. Психолог: Рыскулова А.К. «1-ші сынып ата-аналарына психологиялық көмек» атты дәріс оқыды. Дәрістің қысқаша мазмұны:

Отбасы бұл-бала қайырымдылық, адамгершілік үйренетін орта. Отбасы тәрбиесі- екі түрлі болған жағдайда бала мінез-құлқы дұрыс қалыптаспайды. Сондықтан бала қателік жасаған кезде ата-анасы бір бағытта тәрбиелеу керек. Егер екі түрлі болған жағдайда баланың мінез-құлқы өзгере бастайды. Ата-ана аса қатал болғанда бала көп өтірік айтады, өз мүмкіндіктерін дұрыс көрсете алмайтын жасық, өзін басқалардан төмен санайтын көпшіліктің алдында тым тұйық болып өседі. Сондықтан 1-сынып ата-аналарына психологиялық кеңес беруде мына нәрселерді қатал ескертілді.

Мұғалімді үлкен, қатал тұлға ретінде көрсетуге болмайды. Осыдан кейін 1-ші сынып оқушысының күн тәртібі жайында сөз қозғалды 6-7 жасар бала күніне 8-10 сағаттан кем ұйықтамау керектігі ескертілді.

1-сынып оқушысының сабаққа дайындалу бұрышы жайында сөз қозғалды. Баланың сабаққа ынтасын көтеру үшін арнайы сабаққа дайындалатын үй ішіндегі бұрыш жайлы айтылды және бұрыштың қалай, қай түстермен жабдықталу керек екені түсіндірілді.

1-сынып оқушысының физиологиялық дамуы жайлы, 1-сынып оқушысын жанұяда қалай дұрыс есейту керектігі, 1-сынып оқушысы уақытында тамақтанғаны абзалдығы, өйткені оларда шаршау, әлсіздік, көп кездесетіні айтылды.

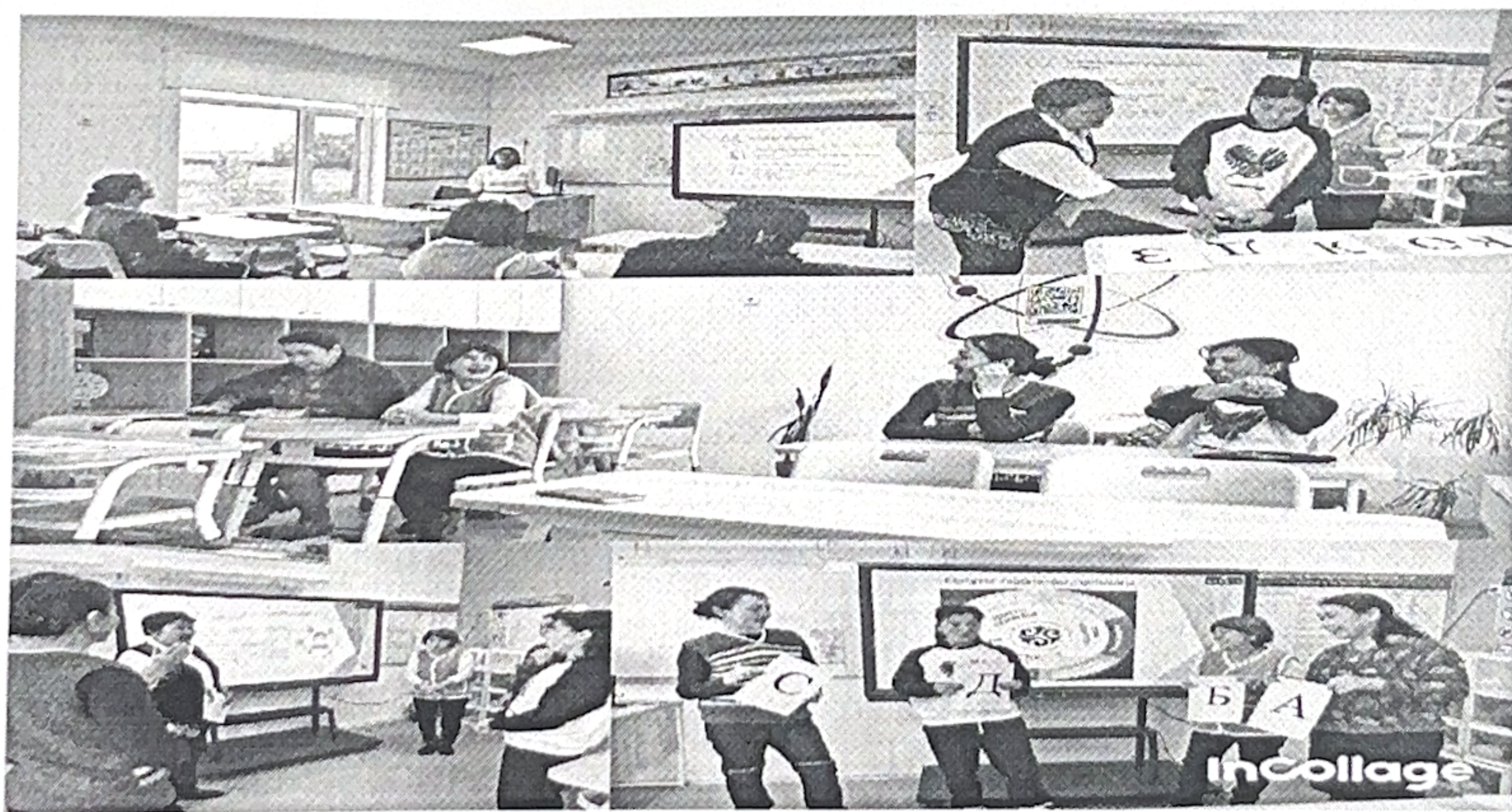
Ата-аналарға бала тәрбиесі жайлы көмек ретінде педагогикалық, психологиялық кеңестер беріліп, түсіндіру жұмыстары жүргізілді.

1. «5-ші сынып ата-аналарына психологиялық көмек» атты дәріс оқу.
2. «Мен қандай ата-анамын» тренинг.
3. Қоштасу.

Салемдесу барысында ата-аналар кезекпен аттарын атап, өз есімдерімен қоса балаларының атын және оның қай қасиетін мақтан тұтатынын айтып берді. Осыдан кейін ата-аналар сергіп, бірін-бірі жақсы тани бастады. 5-ші сынып ата-аналарына психологиялық көмек» атты дәріс оқылды. Дәрістің мазмұны:

Бесінші сыныпта оқыту жағдайы түбегейлі өзгертіні. Балалар негізгі мұғалімнен «сынып жетекші» жүйесіне, сабақ беруші ұстаз – мұғалімге ауысатыны. Бастауыш сыныпта бір мұғалімге үйренсе, 5 сыныпта пән мұғалімдері жүргізетіні кеңірек талқыланды.

Бастауыш сыныптан орта буынға көшу оқушының психикасының жүктемесінен өсуімен байланысты. Психологиялық және психофизиологиялық зерттеулер көрсеткендей оқушылар жаңа оқу барысына бейімделу кезеңін бастан кешіретіні айтылды..

Әрине, әр ата-ана баласына деген сезімін түрліше жеткізеді. Сынып жетекшімен әңгімелесу барысында балаңыздың оқуы үшін барлық жағдай жасайтыныңызды айтыңыз. Егер сынып жетекшімен келіспейтін жағдайда мәселені ұрыссыз шешуге тырысыңыз.», «Балаңыздың үлгерімі үшін алған бағасын өзіңіздің жазалау немесе мақтау жүйесі есебінде қолданбаңыз» сияқты кеңестер берілді.

Қандай жағдай болмасын, баланың өзіне деген сенімін тудырып, қолдап отыру керек. Бала бір істен қателескен жағдайда оған шыдамдылық көрсету керек екенін слайд арқылы түсіндірме жұмысы жүргізілді.

27 қыркүйек күні 5-11 сынып қыздарына «Бой түзеу-әуелі ой түзеу» тақырыбында қыздар жиналысы өтті. Жиналысқа ДТЖО Серикбаева Н.К., психолог Рыскулова А.К., медбике Кикимова М.Ф. қатысты.

Құндылық: әділдік және жауапкершілік.

Мақсаты: қыз балалардың өзін-өзі тәрбиелеуіне бағыт-бағдар беру, психоэмоциялық жағдайын жақсарту, психологиялық қолдау көрсету; Қыздарды адамгершілікке, инабаттылыққа тәрбиелеу, өмірге деген көзқарастарын мағыналы ете білуге бағыттау. Қыз - өмірдің қызғалдағы, қыздар - болашақ ана, бақыт пен байлық ошағы, адамзаттың өсіп-өркендеп, тәлім-тәрбие алатын қасиетті ұясы. Жиналыс барысында қазақ қызының бейнесі және оның бойындағы асыл әрі көркем қасиеттері жайлы, жалпы бой түзетуге лайықты тұлғаның келбеті бейнеленіп, қыздар арасында психологиялық тұрғыда еркін өзара пікір алмасу жүргізілді.

Қызды қымтап ұстаған ұялмайды» дей отырып, оларды қанаттыға қақтырмай, тұмсықтыға шоқтырмай өсіруді парыз санайды. Олардың ар-ұятының сақшысы бәріне жауапты екенін ешуақыт ұмытпаған жөн.

Қазан айында 5-7 сынып аралығында мектептегі дегбірсіздік деңгейін анықтау(Филлипс)сауалнамасы жүргізілді.

Мақсаты: оқушылардың орта буынға бейімделу кезеңіндегі қиындықтарды анықтау.

Алынған мәліметтер бойынша жоғары қобалжу деңгейі оқушыларда анықталған жоқ. Сыныптың жалпы қобалжу деңгейі 0 % құрайды. Қобалжу көрсеткіштері 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 факторлар бойынша анықталған жоқ. Оқушылардың бойындағы қобалжу сезімі байқалмады.

Мектеп мотивациясын тексеруге арналған әдістеме. Авторы:

Н.Г.Лусканованың ортаға бейімделуі туралы психодиагностикалық зерттеу жұмысы жүргізілді.

Зерттеу мақсаты: 5-сынып оқушыларының ортаға бейімделуін анықтау. Оқу мотивациясы деңгейін бағалау.

Қатысқан оқушылар саны: 10

Интерпретация:

Оқушылардың танымдық процестері жоғары үлесі - 7 оқушы- 70% жоғары

Оқушылардың танымдық процестері орташа үлесі – 3 оқушы- 30% орташа

Қорытындылай келе 5сыныптар бойынша психикалық және дамуында ауытқушылығы бар оқушылар жоқ.

5 сынып оқушыларының мұғалім мен оқушы арасындағы қарым-қатынас жақсы.

5 сыныптың сынып жетекші және ата-аналар тарапынан оқушылардың тәртібін, күнделікті сабақтарын, үй тапсырмаларын орындауын қадағалау керек.

5-6 сынып оқушыларына «Біз біргеміз» тренингі өткізілді.

Мақсаты: сыныпта қолайлы топ ішіндегі климатты сақтау.

Сабақ соңында оқушылар өз ойларын ашық айтып, бір –бірін қолдау арқылы оқушылар өздерінің жағымды қасиеттерімен бөлісіп, басқалардан күш пен мейірімділіктің бір бөлігін ала алатынына көздері жетті деп ойлаймын. Сонымен қатар әр оқушы өздерін еркін ұстап өз ойын емін еркін жеткізе біледі.

9 сынып оқушыларына «Дифференциалды-диагностикалық сауалнама» әдістемесі (Е.А.Климов) өткізілді.

Арналуы: Әдістеме Е.А.Климов классификациясымен сәйкескестікте түрлі мамандықтарға сұрыптау үшін арналған. Жасөспірімдердің және ересек адамдардың профбағдарлануы кезінде пайдалануға болады.

Әдістеме мазмұны: зерттелуші берілген қызмет түрлерінің 20 жауабынан бір ғана түрін тандау керек және парақтың сәйкес торында «+» белгісін табу қажет.

Нұсқау: «Сіз қандай да бір оқуды бітірген соң, кез келген жұмысты орындай аласыз ба деп елестейік. Бірақ егер сізге тек екі мүмкіндіктің біреуін ғана тандау керек болса, сіз қайсысын тандайтын едіңіз»

Адам-адам мамандық типін таңдаған. Басистая М,Төлегенова Ұ,Булатов А,ТөлегенӘ,Жұмат Аян

Адам-көркем мамандық типін таңдаған.Шумахер А,Уалиев Ж,Жамбатыр С. адам-көркем бейне мамандық типін таңдаған. Осы мамандықтардың еңбек объектісі көркемдік бейнелер , олардың ролдері, элементтері және ерекшеліктері болып табылады.Мамандықтар: зергер, фотограф, музыкант, өнертанушы, суретші , жазушы.

Адам-табиғат мамандық типін таңдаған. Серикбаев Д,Нугуманова М.

Адам-техника мамандық типін таңдаған. Клишев Р,Газизов Ә.

Қорытындылай келе оқушыларға қандай мамандықтарға баруға болатыны туралы ақпарат берілді.

7-11 сынып қыздарымен «Ерте жүктіліктің ертеңі қандай?»жалпы жиналысы болып өтті.

Жиналысқа тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:Н.К.Серикбаева, мектеп медбикесі:М.Ф.Кикимова, педагог-психолог:А.К.Рыскулова қатысты.
Бірінші мәселе бойынша мектеп психологы: Рыскулова А.К. сөз басында, «Қазақ халқы қыз баланы ерекше құрметтеп, тәрбиесіне айрықша көңіл бөлген. Оны мынадай мақалдар мен даналық сөздерден де байқауға болады."Қыз қылығымен тәтті","Қыздың жолы жіңішке"Әлбетте, ата-ана үшін ұл болса да, қыз болса да дүниеге әкелген баласын қанаттыға қақтырмай, тұмсықтыға шоқтырмай, өз қатарынан қалдырмай өсіріп жеткізеді. Қыз балаға жүкшелер міндет өте салмақты. Ол ертеңгі жар, өмірге ұрпақ әкелетін ана, бір отбасының арқа сүйер келіні.Жастайынан жақсы тәлім тәрбие алған,басқаларға үлгі-өнеге болатын қыз бала болашақта әдептілігінен, инабаттылығынан танбасы анық. Сырт көзге сүйсінетін, көркіне ақылы сай қыз тәрбиелеу, бұл ата-ананың үлкен,жауапты міндеттерінің бірі болып табылады."Қызға қырық үйден тыю"-деген сөздер күні-бүгінге дейін айтылып, мәнін жоғалтпауда. Осы сөздің өзі-ақ қыз бала тәрбиесінің жауапкершілігі зор екенін аңғартады.Қыз баланың сөзі,іс-қимылы әрдайым көптің назарында.Тәрбиенің көзі-әдеп сақтап, инабаттылық таныту."Қыз қылығымен көрікті"-деген аталы сөз бекер айтылмаса керек."Қызды тәрбиелегенің-бір ұрпақты тәрбиелегенің"-деген ата-бабамыз. Әубәкір сынды үлкен ақын "Қыз бала-үйдің бояуы"-деген екен.Сол кісінің айтқанындай қыз-әлемнің көркі.Қыз баланың ары мен абыройы, сыры мен сымбатынын сақтауы, келешек өмірге даярлығы т.б. әрқайсысы өз алдына дербес тақырып. Халқымызда "Бір ұл тәрбиелесең-бір әулетті тәрбиелегенің, бір қыз тәрбиелесең-бір ұрпақты тәрбиелегенің"-деп бекерге айтпаған.

Қыздарға өздерін кез-келген ортада әдепті ұстап, жеке бас гигиенасын сақтап, мектеп формасын сақтауларын және де ең

бастысы қыздарға қазіргі таңда білімге басты назар аудару керек деген пікірін айтты.
Арзан күлкі, ашық бояу қызды табиғилықтан ажыратады» - деп сөзін аяқтады.

5 сынып оқушыларына «Бірінші рет 5 сыныпқа» тренингі жүргізілді.

Мақсаты : балалардың өз – өздерін тануға , психологиялық – педагогикалық көмек көрсету, оқушылардың бастауыш буыннан орта буынға өту кезіндегі алғашқы сезімдерін , көңіл – күйін , сыныптың ұжымдастығын, психикалық ерекшеліктерінің дұрыс қалыптасуына ықпалын тигізу.

Сәлемдесу. Менің тренингтік есімім.

ЕРЕЖЕ:

1. Құпиялылық
2. Бір-бірімізді тыңдаймыз және сөзді бөлмейміз
3. Белсенді боламыз
4. Бір-бірімізге ренжімейміз
5. «қазір» және «осында» принципі

Психологтың кіріспе сөзі.

5- сынып дегеніміз не ?

— 5 сыныпта қандай пәндер оқытылады ?

— 5 сыныптан не күтесіз ?

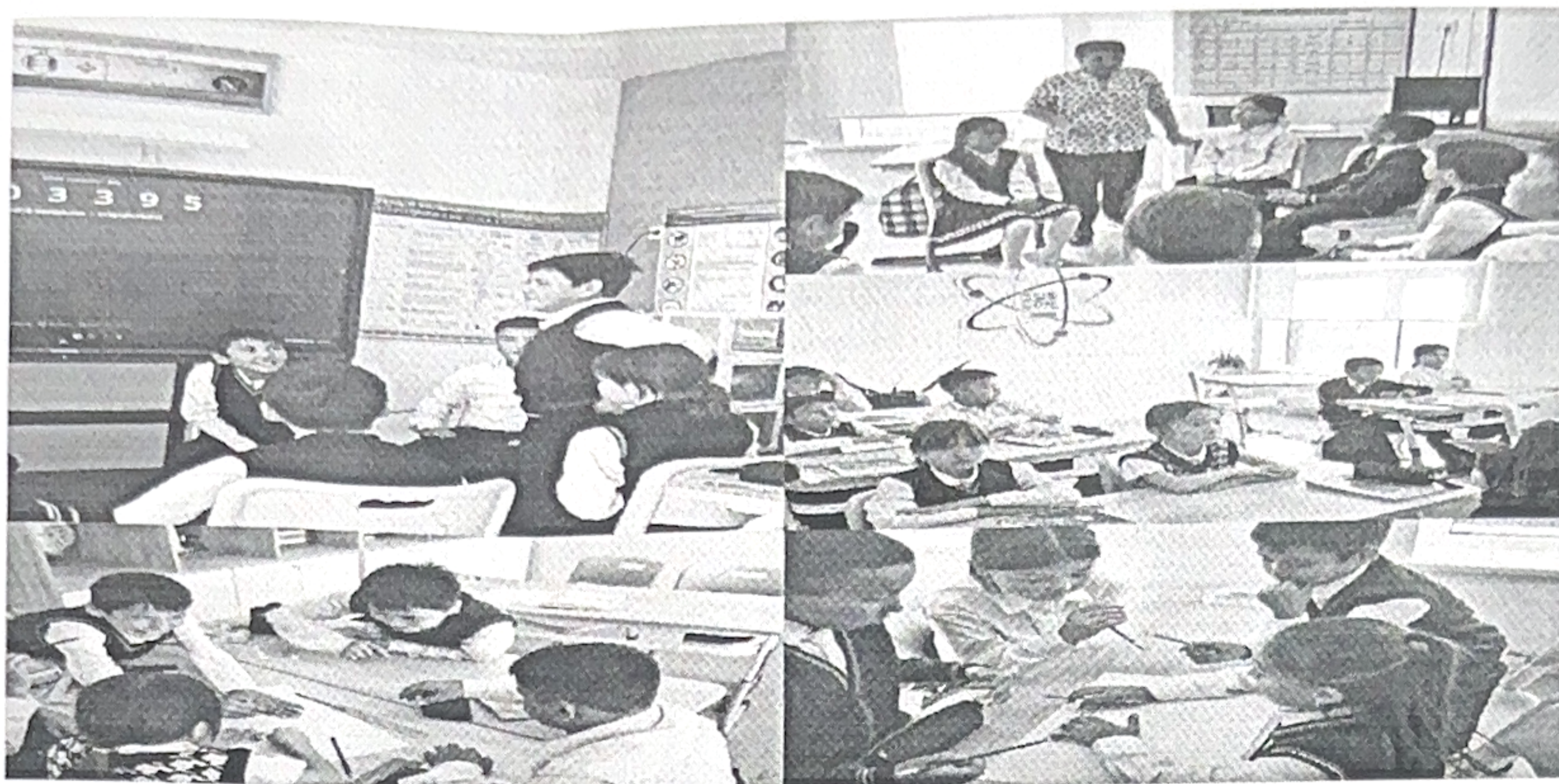
— Мен бастауыш түлегі болғандықтан ...

— 5 сыныпта мұғалім маған ...

«Біздің 5 сынып» суретті жаттығу.

«Жер сілкінісі» қыздыру жаттығуы

«Менің жұлдызым».

Қорытындылау жаттығулары жүргізілді.

Қараша айында мінездің акцентуациясын анықтау үшін 6-8 сынып оқушыларынан Г.Шмишек әдістемесінің сауалнамасы өткізілді.

Мақсаты: тұлғаның мінезінің акцентуациясын анықтау.

Бұл топтағы жасөспірімдер арасында 100% мінез акцентуациясының ең көп таралған түрі гипертимиялық болып табылады. Бұл типтегі адамдар үлкен ұтқырлықпен ерекшеленеді, қарым-қатынас, әңгімелесу, выраз-ишараның ауырлығы, мимика, пантомимика, шамадан тыс Тәуелсіздік, бұзақылыққа бейімділік, қарым-қатынаста қашықтық сезімінің болмауы басқалар.

Көбінесе әңгімедегі бастапқы тақырыптан өздігінен ауытқиды. Барлық жерде олар көп шу шығарады, құрдастарын жақсы көреді, оларды басқаруға тырысады. Олар дерлік әрқашан өте жақсы көңіл-күй, жақсы көңіл-күй, жоғары өмір тонус, жиі гүлдейтін көрініс, жақсы тәбет, сау ұйқы, ашкөздікке бейімділік және өмірдің басқа қуаныштары болып табылады.

5 сынып оқушыларынан ортаға бейімделуі туралы психодиагностикалық зерттеу жүргізілді.

Зерттеу себебі: 5-сынып оқушыларына бейімделу кезінде психологиялық-педагогикалық бағыт беру.

Зерттеу мақсаты: 5-сынып оқушыларының ортаға бейімделуін деңгейін бағалау.

Хмельницкидің әдістемесі «бейімделу кезеңіндегі мазасыздануын» анықтау сауалнамасы алынды.

Қорытындылау кезінде байқалғаны бейімделу кезеңіндегі мазасыздануы жоғары Мурзабекова Минигуль.

Орташадан жоғары: Багилов Мадияр

Аталған оқушылармен түзету – дамыту жұмыстар жүргізілсін. Ата-аналарымен сынып жетекші тығыз байланыста болсын.

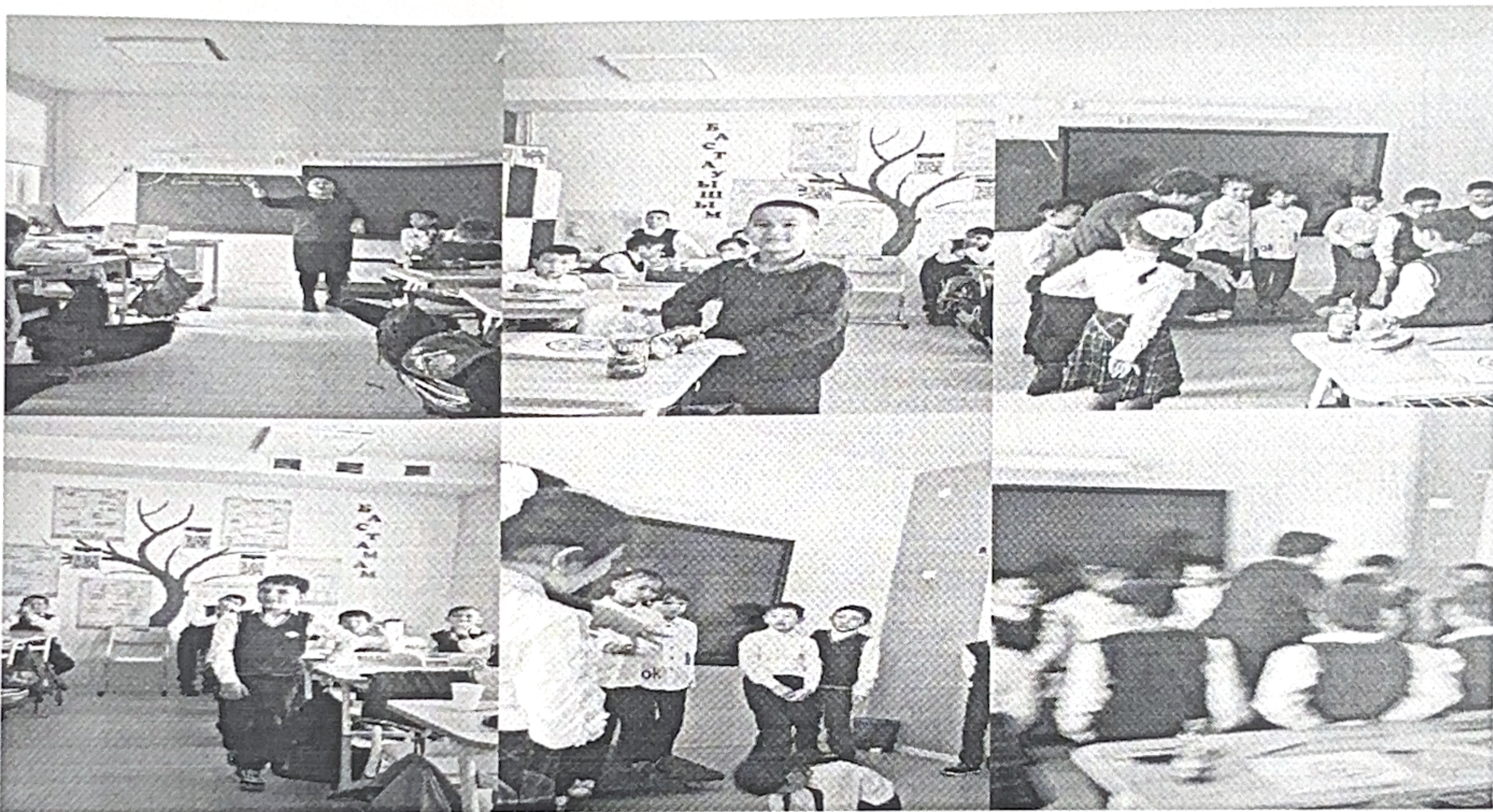
8-11 сынып оқушыларына С. Ефремцевтің әдістемесімен басым қабылдау модальділігін диагностикалау сауалнамасы өткізілді.

Мақсаты: қабылдаудың жетекші түрін анықтауға қызмет етеді: есту, көру немесе кинестетикалық.

Бұл сынып оқушылардың арасында Ефремцевтің басым қабылдау модальділігін диагностикалау бойынша көру типіне 100% болып табылды.

3 сынып оқушыларына «Кірпіні қалай айналдыруға болады?» тақырыбы бойынша тренинг өткізілді.

1. «Барлаушылар» дене қыздыру, . «Қорыққан кірпі» жаттығуы, «Жеке кеңістік» жаттығуы, «Вербалды емес қолдау» жаттығуы жүргізілді.

Тренингке қатысушы оқушылар өз ойларымен бөлісті. Тренинг жоғары деңгейде өткендігін айтты. қызықты ойын- жаттығулардан алған әсерлерімен бөлісті.

Алдағы уақытта да осындай тренингтер ұйымдастырылса деген ұсыныс, тілектерін де айтты.

Қараша айында 8-9 сынып аралығында мектептегі дегбірсіздік деңгейін анықтау(Филлипс)сауалнамасы жүргізілді.

Мақсаты: оқушылардың орта буынға бейімделу кезеңіндегі қиындықтарды анықтау.

Алынған мәліметтер бойынша жоғары қобалжу деңгейі оқушыларда анықталған жоқ. Сыныптың жалпы қобалжу деңгейі 0 % құрайды. Қобалжу көрсеткіштері 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 факторлар бойынша анықталған жоқ.

Оқушылардың бойындағы қобалжу сезімі байқалмады.

Желтоқсан айының 2-6 аралығында «Ғажайып әлемі» психология апталығына жоспар құрылып, апталық жоспар бойынша өткізілді.

<https://www.instagram.com/reel/DDLr7SHt5lG/?igsh=MXVucXE0cXM3bWp2bg>
==

<https://www.instagram.com/reel/DDYsgxXt9WS/?igsh=MTl5bXhoZDlkcjVjZA=>
=

https://www.instagram.com/reel/DDbpoz_tqR3/?igsh=cmd0b2M2ZGptZGJ6

8-9 сынып оқушыларына «Қоршаған дүние қандай әдемі» тренингі өткізілді.

Мақсаты: оқушылардың аутодеструктивті мінез-құлқының алдын алу

Міндеттер:

1. Жасөспірімдерді ағымдағы оқиғаларды әртүрлі көзқараспен талдауға үйрету.
2. Кез келген жағдайда мінез-құлықтың әртүрлі нұсқаларын іздеуге үйрету.
3. Өзіңіздің «Мен» туралы жағымды имиджді қалыптастырыңыз.
4. Өмірді оның барлық көріністерімен бағалай білуге үйрету.
5. Өз ұстанымын білдіру дағдыларын дамыту.
6. Қоршаған ортаға деген оң көзқарасты қалыптастыруға ықпал ету

«Өмірлік түзу» техникасын қолдану

Оқушыларға сызық сызып, бұл олардың өмір жолының символдық сызбасы деп елестету ұсынылады. Олардың пікірінше, олардың басынан өткен ең маңызды оқиғаларды және бүгінгі күнді атап өту керек.

«Шеңберден шық» ойыны, «Жақсы тілектер» жаттығуы

-Бір-бірімізге қол соғып, әр қатысушыға жақсы тілектер айтайық.

Осы сабақтың соңында өзіңіз үшін қандай қорытынды жасадыңыз?

Тренингтен алған әсерлерімен оқушылар бөлісті. Тренинг барысында не қиын, қиындықтан қалай шығуға болатын жолдарын айтып қорытындылады.

Желтоқсан айында 10-11 сынып аралығында мектептегі дегбірсіздік деңгейін анықтау (Филлипс) сауалнамасы жүргізілді.

Мақсаты: оқушылардың орта буынға бейімделу кезеңіндегі қиындықтарды анықтау.

Алынған мәліметтер бойынша жоғары қобалжу деңгейі оқушыларда

анықталған жоқ. Сыныптың жалпы қобалжу деңгейі 0 % құрайды. Қобалжу көрсеткіштері 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 факторлар бойынша анықталған жоқ. Оқушылардың бойындағы қобалжу сезімі байқалмады.

Кәсіптік бағдар бойынша мектеп бітірушілерге арналған 11 сынып оқушыларына «Кәсіптік бағдар: КІМ БОЛҒЫМ КЕЛЕДІ?» тренингі өткізілді.

Мақсаты: Мақсаты: мамандық таңдауда жауапкершілікті қалыптастыру, өз - өзін тану аймағын кеңейту, кез - келген кедергіден шыға білу мақсатында жүргізіледі.

«Қазір мен мамандықтарды атап шығамын (тақтадағы тізімнен), ал сендердің әрқайсың бірнеше секунд ішінде өз сыныптастарыңа қарап шығып ол мамандық көбірек кімге сәйкес келетінін анықтауларың керек. Содан соң мен алақан соққан кезде барлығы бір мезгілде тандалған адамды (аталған мамандыққа көбірек сәйкес келетін) қолмен көрсету керек. Барлығы сыныптасын қолмен нұсқаған күйінде қатып қалуы керек, ал мұғалім әр адамға шамамен қанша адам нұсқап тұрғанын, яғни бұл мамандыққа кімнің бейнесі көбірек сәйкес келетінін анықтайды.

Біз ойынымыздан соң қандай да бір нақты мамандыққа кім көбірек, кім азырақ сәйкес келетінін түсінеміз. Жақын арада сіздер 11 сыныпты бітіресіздер және сіздер өздеріңіздің әрі қарайғы жолдарыңды таңдау керек боласыздар:

Біреулеріңіз ол таңдауды саналы және өз бетінше жасайды. Ал біреулер әлі де өзіне не қажет екенін білмейді.

Оқушылар қандай жаңа нәрсе білгендерін, бойларын қандай сезім мен эмоция билегенін. Білім алушылар мұның не жайлы және не үшін қажет екендігі, қандай жағдайда керек болатындығы жайында өзіндік қорытынды жасады.

7-9 сынып оқушыларына «Кибербуллинг, Буллинг. Баланың барлық қатыгездіктен қорғалуға құқығы» туралы сынып сағатында түсіндірме жұмыстары жүргізілді.

Мақсаты: Жасөспірім кезеңіндегі кездесетін буллингтің түрлері, себептерін анықтау, қиыншылықтардың және оның алдын алу жұмысын жүргізу, буллинг туралы ақпаратты кеңейту.

Оқушылар кибербуллинг туралы толық ақпарат алды. Агрессор, Кибербуллерден қорғануды біледі. Осы жағдайға тап болғанда көмек кімнен сұрау керектігі жайынды біледі. Кибербуллер, агрессор жасаушының салдары қалай болатыны туралы мағұлмат берілді.

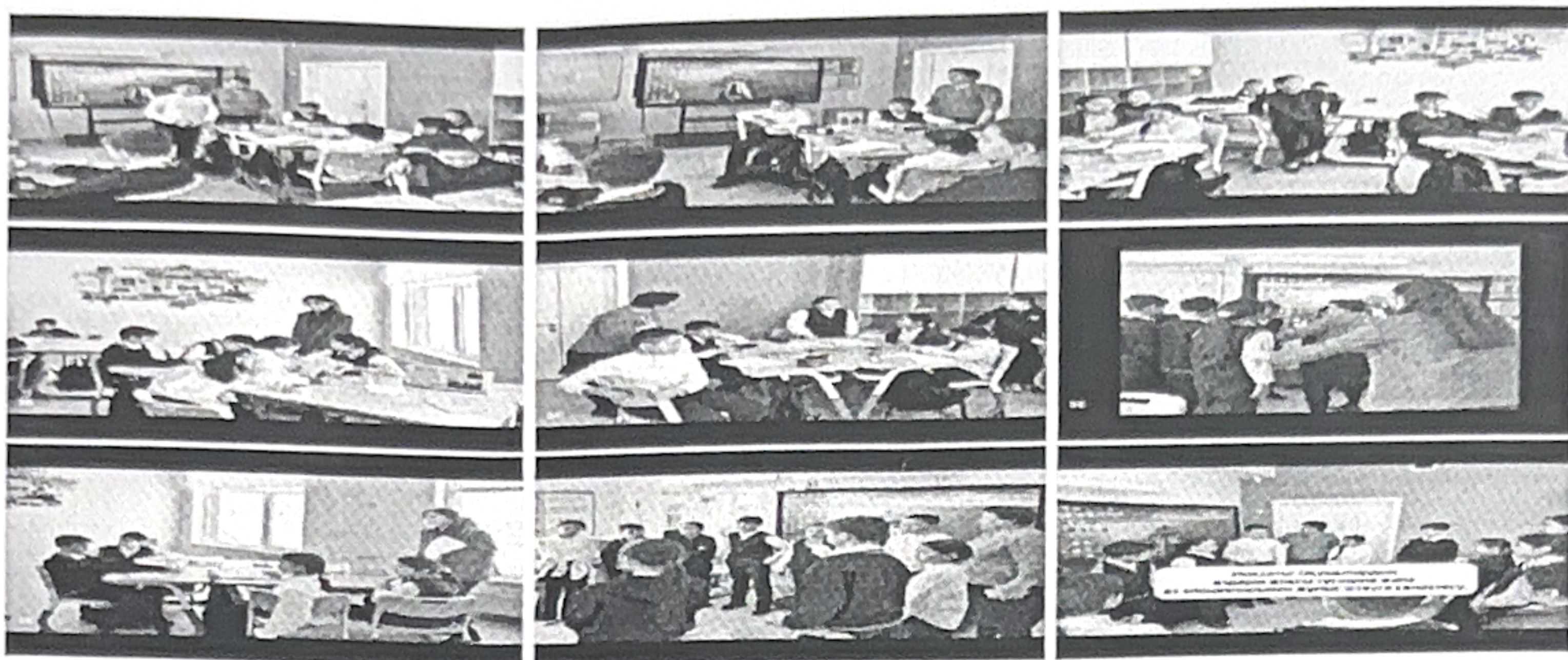
Қаңтар айында **6 сынып оқушыларына «Реніштен арылу»** тренингі өткізілді.

Мақсаты:

өз-өзін ұстай білуге үйрету;

басқаларға қиындық туындаған уақытта көмек көрсету мен өзгенің қайғысына, қуанышына ортақтаса алуға үйрету.

Өткен сабақтарда біз ашу-ызаның не екенін және онымен қалай күресу керектігін талқыладық. Енді біз ренішпен қалай күресу керектігін үйренейік.

Тренинг мақсатына жетті. Сынып ішіндегі қарым-қатынас қалай табуға болатындығы туралы ұсынымдар берілді.

2 сынып оқушыларына «Кім жылдам» психологиялық тренинг жаттығулар жүргізілді.

Мақсаты: Топта жақсы қарым – қарым қатынас құруға бейімдеу, уақытты тиімді пайдалану және оқушылардан жылдамдықтарын, ойлау қабілеттерін дамыту.

Тренинг қойылған мақсатқа қол жеткізді. Оқушылардың көңілі күйі көтерілді. Жаттығулар барысында оқушылар ұйымдаса, достаса білді.

4 сынып оқушылары үшін жылдамдыққа және ойлау қабілетіне бағытталған тренингтер қызықты әрі пайдалы болуы мүмкін. Мұндай ойындар балаларды тез ойлауға, шешім қабылдауға және ынтымақтастықта жұмыс істеуге үйретеді.

Мақсаты: Жылдам ойлау және шешім қабылдау дағдыларын дамыту.

Бұл ойын оқушыларды жылдам ойлауға, қысқа уақытта дұрыс шешім қабылдауға және өз білімдерін тексеруге мүмкіндік береді. Оқушылардың көңіл-күйлері көтеріліп, жылдам ойлауға және шешімді тез қабылдай білуге, жаттығуда өз ойларын еркін айтуды үйренді. Сыныпта оқушылар достық қарым-қатынастары жақсы екені байқалды.

8-11 сынып қыз балаларына «Қыз балалардың психикалық денсаулығын нығайту, тәртіпсіздіктің алдын алу және жеке бас қауіпсіздігін сақтауға бағытталған кездесу» тақырыбында

1. Психикалық денсаулықты нығайту:

Қатысушыларға психикалық денсаулықты күту жолдары, алаңдаушылық пен стрессті басқару жаттығулары көрсетілді. Әр қатысушыға жеке тұлға ретінде өзін жақсы сезіну үшін қажетті психологиялық әдістер ұсынылды.

2. Тәртіпсіздіктің алдын алу:

Тәртіпсіздік, агрессия мен қоғамдағы моральдық нормалар туралы әңгімелесу жүргізілді. Қыз балаларға қоғамдық ортада өздерінің орны мен жауапкершілігін түсіндіруге бағытталған рөлдік ойындар мен ситуациялық тапсырмалар ұсынылды.

3. Жеке бас қауіпсіздігі:

Қоғамдық жерде өзін қалай қорғау керектігі, бөгде адамдармен араласу ережелері мен Интернет қауіпсіздігі туралы практикалық кеңестер берілді. Сонымен қатар, қыз балаларға өздерінің қауіпсіздігін сақтау үшін қажетті дағдыларды үйрету үшін арнайы тренинг өткізілді.

4. Қорытынды:

Қыз балалар өз ойларымен бөлісіп, сұрақтарына жауап алды. Олардың ұсыныстары мен пікірлері тыңдалды, әрі ұсынылған әдістердің тиімділігі жөнінде кері байланыс алынды.

Алдағы уақытта осы тақырыпқа қатысты кездесулерді жиі өткізу ұсынылды. Қыз балалар үшін арнайы тренингтер мен қолдау топтарын ұйымдастыру. Кездесудің нәтижесі бойынша, қыз балалардың психикалық денсаулығын нығайту, тәртіпсіздіктің алдын алу және жеке бас қауіпсіздігін сақтау бағытында маңызды білім берілді. Олар кездесуде алынған ақпаратты болашақта өмірде қолданатынын атап өтті.

31 қаңтардан - 3 ақпанға дейін «Stop bullying» Бәрі сенің қолыңда! АСППМ жүйесі бойынша 5-11 сыныптар арасында ананимді түрде сауалнама алынды.

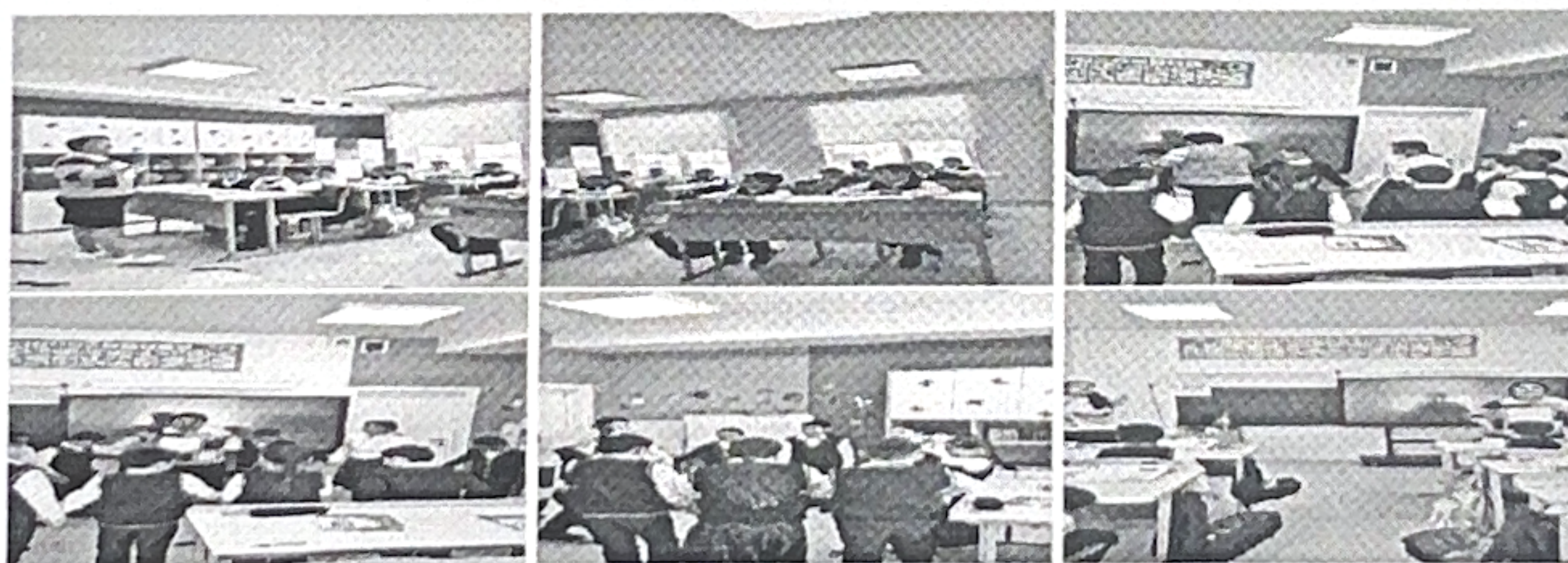
Ақпан айында 4 сынып оқушыларына "ББЖМ қобалжу – қалыпты құбылыс" тренингі – бұл адамдардың қобалжу сезімін түсінуіне, оны басқару дағдыларын меңгеруіне және өмірдің түрлі жағдайларында сенімді әрекет етуіне көмектесетін психологиялық жаттығулар.

Тренингтің мақсаты:

Қобалжудың табиғи әрі қалыпты құбылыс екенін түсіндіру.

Оның себептері мен әсерлерін талдау.

Өзін-өзі сенімді ұстау мен стреске төзімділікті дамыту.

Қобалжу – адамның өміріндегі маңызды оқиғалар алдында пайда болатын табиғи күй. Оны толықтай жою мүмкін емес, бірақ тиімді басқару арқылы оның теріс әсерін азайтуға болады.

Оқушыларға әртүрлі ұсыныстар берілді.

1. Қобалжуды қабылдау: Оны жағымсыз сезім ретінде емес, мотивацияның бір бөлігі ретінде қарастыру.

2. Тыныс алу техникасы: Терең тыныс алу арқылы жүйкені тыныштандыру.
 3. Ойды позитивке бағыттау: Қателіктерден қорықпай, сәттілікке бағдар жасау.
 4. Дайындық: Алда болатын жағдайға жақсылап дайындалу қобалжуды азайтады.
 5. Физикалық белсенділік: Спорт пен релаксация әдістері стрессті төмендетуге көмектеседі.
- Бұл ұсыныстар қобалжумен күресуге және оны өз пайдаңызға жаратуға көмектеседі.
- 9 сынып оқушыларына «ББЖМ қобалжудың Алдын Алу және Стресті Басқару» тақырыбында тренинг жүргізілді.

Мақсаты:

Оқушылардың қобалжуды сезіну себептерін түсіну, стресс пен алаңдаушылықты басқару әдістерін үйрету, өз эмоцияларымен жұмыс істей білу дағдыларын дамыту.

Оқушыларға тақырыпқа байланысты сұрақтар қойылды.

Қобалжу дегеніміз не? Қандай жағдайларда пайда болады?

•Қобалжудың денсаулыққа, көңіл-күйге және жалпы өмір сапасына әсері туралы әңгімелеу.

•«Сіз қобалжуды сезінген кездеріңіз болды ма? Қалай сезіндіңіз?»

•«Қобалжудың әсерінен қандай жағдайлар өзгерді?»

«Қобалжудың алдын алу» тақырыбындағы тренинг сәтті өтті. Қатысушылар қобалжудың себептері мен оның ағзаға әсері туралы маңызды ақпарат алды. Тренинг барысында түрлі психологиялық әдістер мен жаттығулар орындалып, әрбір қатысушы өзінің эмоциясын басқару дағдыларын дамытуға мүмкіндік алды.

Қатысушылар қобалжуды тудыратын негізгі факторларды анықтады.

Стресті жеңілдетуге арналған тыныс алу және релаксация әдістерін үйренді.

Сенімділік пен өзін-өзі реттеу дағдыларын дамытуға арналған практикалық жаттығулар жасалды.

Қатысушылар қобалжу деңгейін төмендету үшін қандай әдістерді қолдануға болатынын талқылады.

7 сынып оқушыларына "Өтініш және менің оған деген қарым-қатынасым" тренингі өткізілді.

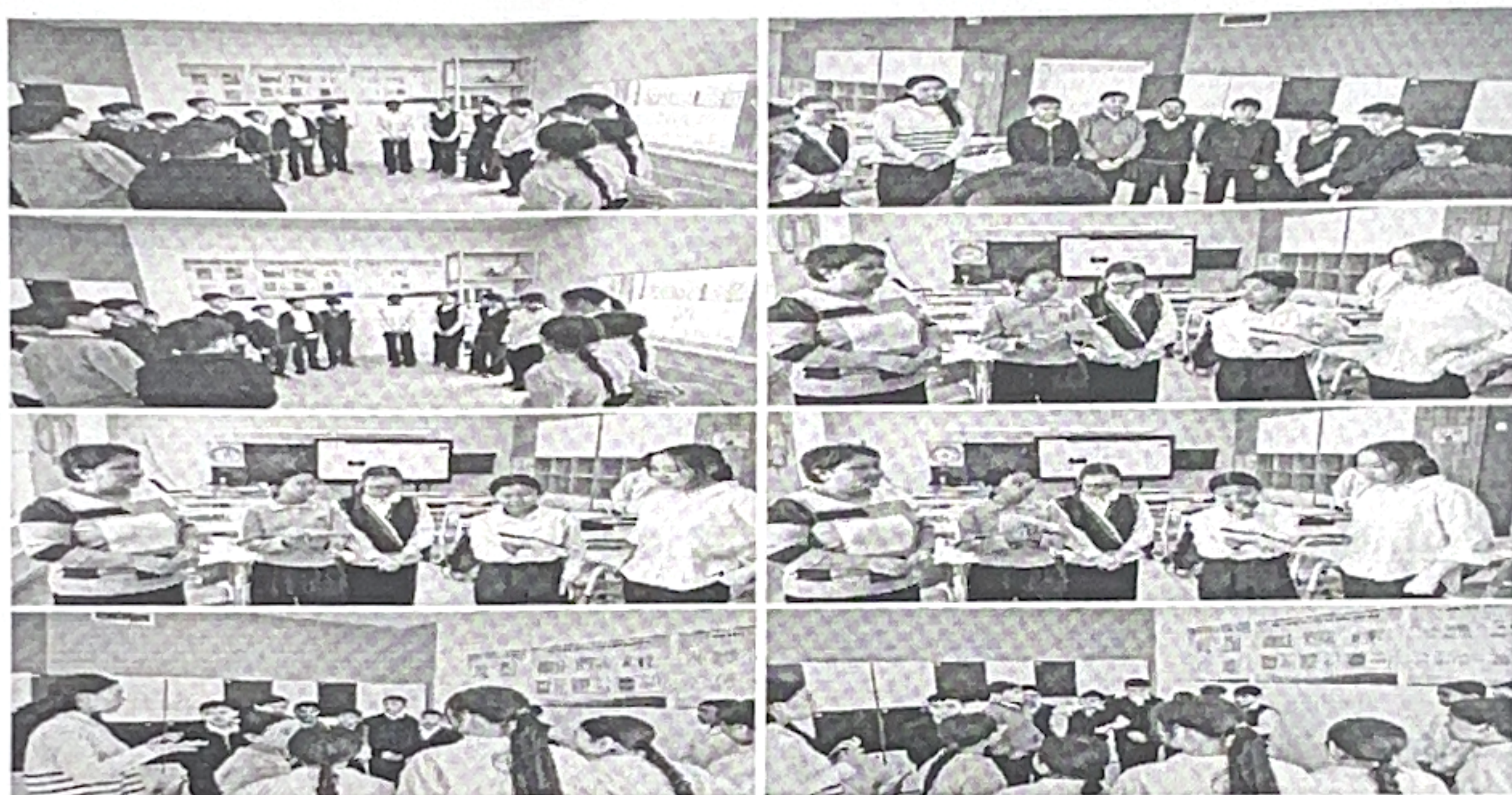
Бұл тренинг адамның өтініш білдіру және оған жауап беру дағдыларын дамытуға бағытталған. Қатысушылар өтініштің мәнін, оның қарым-қатынасқа әсерін және дұрыс өтініш жасаудың жолдарын үйренеді.

Мақсаты:

Өтініш жасаудың және қабылдаудың маңыздылығын түсіндіру.

Өтініш білдіру кезінде сыпайылық, нақтылық және сенімділік дағдыларын дамыту.

Басқалардың өтінішіне дұрыс жауап беру әдебін үйрету (қабылдау немесе сыпайы түрде бас тарту).

Көптеген адамдар өтініш жасаудан қысылуы немесе басқалардың өтінішіне қалай жауап беруді білмеуі мүмкін. Бұл сенімсіздікке, дұрыс түсінбеушілікке және қарым-қатынастың қиындауына әкеледі.

Ұсыныстар:

1. Өтініш білдіру әдебін үйрену: Өтініш нақты, сыпайы және түсінікті болуы керек.
2. Өтінішті қабылдау немесе бас тарту дағдыларын дамыту: Өзін ыңғайсыз сезінбей, өтінішті қабылдау немесе орынды себептермен сыпайы түрде бас тартуды меңгеру.
3. Өзін-өзі бағалауды арттыру: Өз қажеттіліктерін білдіруге ұялмау және басқалардың өтінішін құрметтеу.

Наурыз айында жасөспірімнің психикалық мазасыздықты анықтау үшін АСПМ жүйесі бойынша 5-8 сынып оқушыларынан Филлипс тесті алынды. 9-11 сынып оқушыларынан АСПМ жүйесі арқылы «Реактивті және тұлғалық қобалжу деңгейін анықтау» Спилбергер сауалнамсы жүргізілді. «Эмоционалды күйзелудің алдын-алу бойынша мұғалімдерге» тренинг өткізілді.

Мақсаты: эмоционалды шаршаудың алдын алу жолдарын дамыту.

Қорытындылай келе, бұл тренинг мұғалімдерге өздерінің эмоционалды жағдайын реттеуге, кәсіби күйзелістің алдын алуға және жұмыс тиімділігін арттыруға көмектесті. Қатысушылар алған білімдерін күнделікті өмірде қолдануға дайын екенін атап өтті. Мұндай тренингтерді жүйелі түрде өткізу маңызды деп шешілді.

11-сынып оқушыларына арналған емтихан алдындағы стрессті басқару тренингі өткізілді.

Тренингтің мақсаты:

Оқушыларға емтихан алдындағы стресс пен уайымды басқару жолдарын үйрету, сенімділікті арттыру және тиімді дайындық әдістерімен таныстыру.

Емтихан алдындағы стресс – қалыпты құбылыс, бірақ оны басқаруға болады. Оқушылардың уайымын азайту және дайындықты тиімді жүргізу үшін келесі шешімдер мен ұсыныстарды ұсынамыз.

Уақытты тиімді пайдалану, Материалдарды жүйелеу, Оң көзқарас қалыптастыру, Өзін-өзі тыныштандыру әдістері, Дұрыс тамақтану, Демалысты ұмытпау, Сабыр сақтау, Уақытты дұрыс бөлу.

Әр сұраққа кететін уақытты алдын-ала жоспарлау.

Бастапқыда оңай сұрақтарды орындап, уақытты тиімді пайдалану.

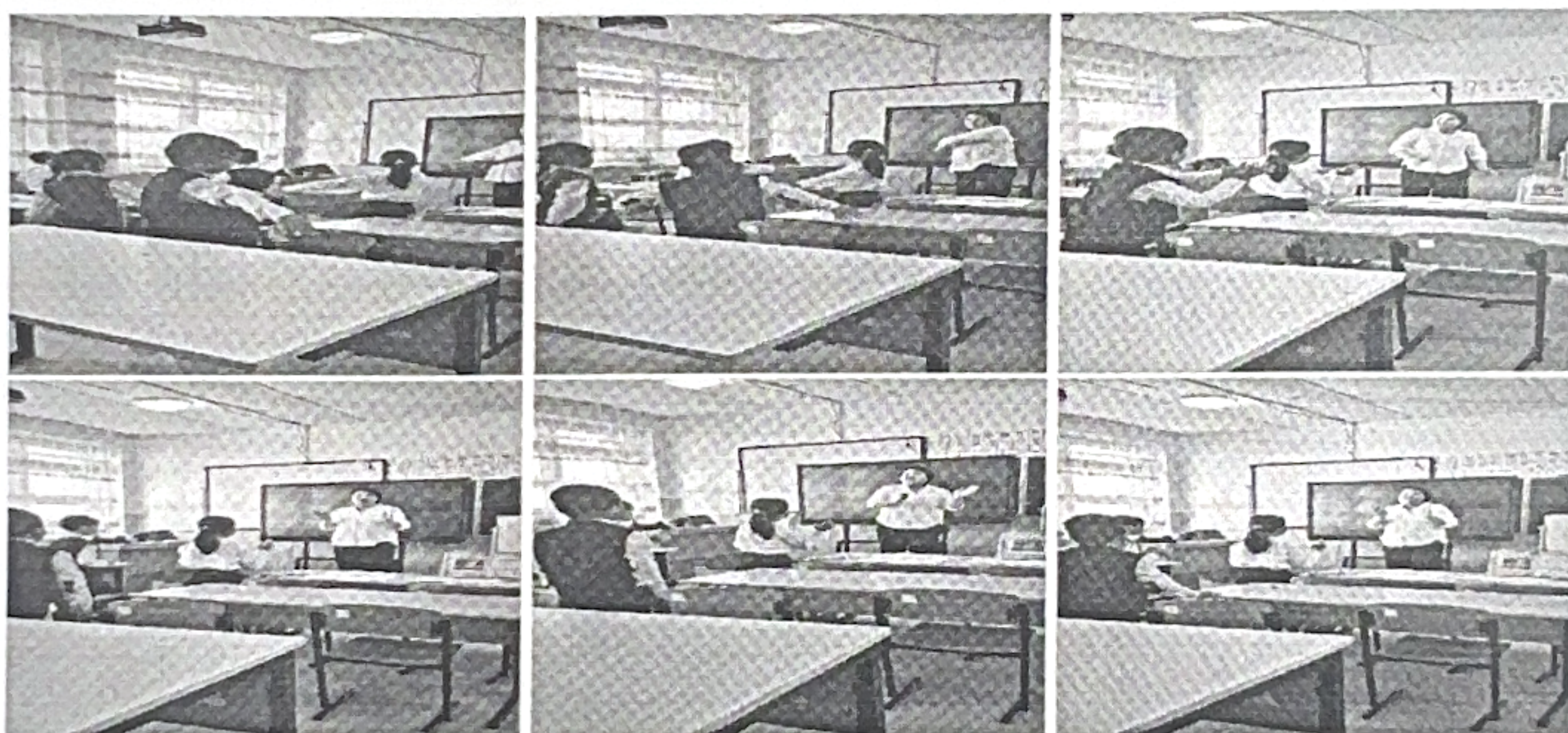

Емтихан кезіндегі стресс – дайындық пен дұрыс көзқарас арқылы басқаруға болатын нәрсе. Оқушыларға жоғарыдағы әдістерді қолдану арқылы өздерін сенімді сезініп, жақсы нәтижеге жетуге көмектесу.

Сәуір айында 1 сынып оқушыларына «Мектептегі көңіл-күй» тақырыбында психологиялық тренинг жүргізілді.

Мақсаты: 1 сынып оқушыларының бейімделуіне қолдау көрсету. Бір-бірін құрметтеуге, сыйлауға, ойын арқылы жақсы қасиеттерді бойына сіңіртіп, жаман қасиеттерден арылуға көмектесу

«Амандасу», «Бір-біріне жақсы қасиеттерін айту», «Сиқырлы доп» жаттығуы, «Менің көңіл-күйім» жаттығулары жүргізілді.

Нәтижесінде : Оқушылардың көңіл-күйлері көтеріліп, тренингке белсенді қатысты. Оқушылар бір-бірімен жақын дос екені, және де қарым-қатынастарын нығайта түсті.

Мұғалімдермен «Эмоционалдық күйді өзін – өзі реттеу эмоционалды күйіп кетудің алдын алу ретінде

Мақсаты: Кәсіби деформацияның және эмоционалды күйіп қалудың алдын алу.

2. Мұғалімдердің эмоционалдық күйзелістерін төмендету, оқыту әдістерімен өзін – өзі реттеу әдістері.

3. Психологиялық денсаулықты сақтауға мұғалімдердің мотивациясын қалыптастыру.

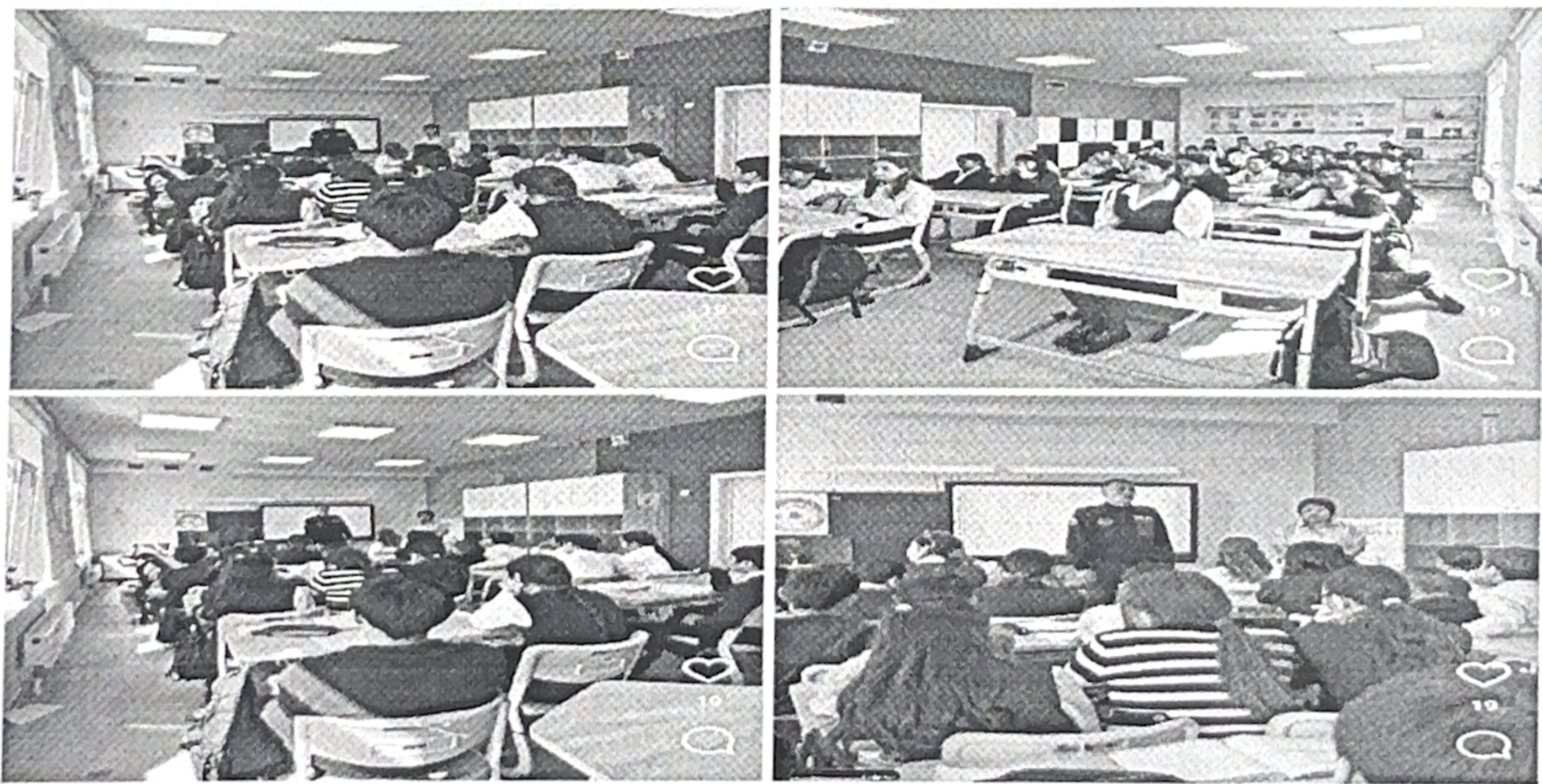

Қорытындылай келе мұғалімдер алған әсерлерімен, сезімдерімен шеңбер бойында бөлісті.

Әріптестерге сенімділік, сәттілік, шыдамдылық, белсенділік тілеймін. Бәрі сенің қолыңнан келеді, өзіңе сен!

10 сәуірі мен 6 мамыр аралығында республикалық деңгейде өтіп жатқан «Жасөспірім» жедел-профилактикалық іс-шарасы аясында мектебімізде жергілікті полиция инспекторы Узакбаев Азамат Амитжановичтің қатысуымен оқушыларға арнайы түсіндірме жұмысын жүргізілді. Кездесу барысында полиция қызметкері оқушыларға:

- . қоғамдық орындардағы тәртіп сақтау ережелері,
- . түнгі уақытта заңды өкілсіз көшеде жүруге тыйым.
- . интернет қауіпсіздігі,
- . кибербуллингтің алдын алу,
- . құқық бұзушылықтың салдары,
- . мектептегі және көшедегі тәртіпке байланысты жауапкершілік туралы нақты әрі түсінікті ақпараттар берді.

Инспектор өз сөзінде жасөспірімдер арасындағы құқық бұзушылықтың алдын алу-тек тәртіп сақтау органдарының емес, барша қоғамның әсіресе отбасы мен мектептің, ортақ міндеті екенін баса айтты. Кездесу оқушылар үшін өте маңызды әрі пайдалы өтті. Балалар көкейіндегі сұрақтарын қойып, нақты жауаптар алды. Мұндай іс-шаралар оқушылардың құқықтық

сауаттылығын арттырып қана қоймай, олардың жауапкершілік пен тәртіпке деген көзқарасы қалыптастыруға ықпал етеді.

5 сынып оқушыларына «Мен өзімді мақтай аламын» тренингі өткізілді.

Мақсаты:

Өзіне деген жағымды (позитивті) қарым-қатынасты дамыту;

Рефлексияны дамыту;

Тәлім алушылардың сенімділік сезімін көтеру.

«Мен кімін» серпімділік ойыны

Топ қатысушылары бір-біріне доп лақтыру арқылы «Мен кімін» деген сұраққа жауап береді. Өзін-өзі сипаттауда мінезі, бет пішіні, мақсаты мен сезімдері туралы айтылады. Әрбір сөйлем «Мен», «Мен қызбын», «Мен көңілдімін», «Мен музыканы жақсы көремін» және т.б. сөздермен басталуы керек. Біз бүгін әрқайсымыздың жақсы қасиеттеріміздің бар екенін айтып, мақтана аламыз. Неге десеңіз, басқа адамдардың да бізді әртүрлі жақсы жақтарымыздан қарап таңғалдыру үшін, нені сүйіп, нені армандайтындығымызды да білуі мақсатында өз іс-әрекетімізді талқылағанымыз жөн.

«Мен өткен, осы және келер шақтамын» жаттығуы, «Бәрі жұлдыздар» жаттығулары өткізілді. Тренинг қойылған мақсатқа қол жеткізді. Оқушылардың көңілі күйі көтерілді. Жаттығулар барысында ұйымдаса, достаса білді.

5 мамыр күні жалпы ата-аналар жиналысы өткізілді. Жалпы ата-аналар жиналысының тақырыбы: «Құқық бұзушылық пен қадағалаусыздықтың алдын алу мәселелері бойынша отбасы мен мектептің өзара іс қыймылы».

1. «Кәмелетке толмағандар мен ата-аналардың құқық бұзушылық жасағаны үшін жауаптылығы» баяндама ТІМ Серикбаева Н.К.
2. Жасөспірімдер арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын-алу. Баяндама мектеп психологы Рыскулова А.К.
3. Оқушылардың жазғы демалыс уақытындағы қауіпсіздігі (полиция аға лейтенанты Кенжегулов Е.Б.
4. Әр түрлі мәселер қозғалды.

Жоспарланған міндеттер мен мақсаттардың көпшілігі толықтай орындалды.
2025 жылдың жылдық жұмыстарды талдай отырып, келесі оқу жылына
мақсаттар қойылды.

1. Ішкі бақылау жүйесін күшейту;
2. Анықталған оқушылармен жеке және профилактикалық жұмыс жүргізу.

Педагог-психолог: *Рыскулова* Рыскулова А.К.